

Školní zralost

(informace pro rodiče k zápisu dítěte do 1. třídy ZŠ pro školní rok 2020/2021)

Dítě vstupující do prvního ročníku základní školy by mělo být pro školu zralé a připravené, aby bez velkých potíží a trápení zvládlo její nároky a zátěž. Posouzení školní zralosti může být někdy obtížné, v takových případech je vhodnější ponechat rozhodnutí na odbornících. Pro vaše děti bude vstup do první třídy úspěšný a snadnější, pokud budete vědět, jak má být připraveno. Věnujte, proto prosím pozornost dalšímu textu a posuďte, zda můžete během následujících měsíců dítě v některých oblastech lépe připravit na jeho vstup do školy.

Optimální připravenost	Nedostačující připravenost
Dítě rozumí pokynům a různým sdělením, vyjadřuje se srozumitelně ve větách a v jednoduchých souvětích, komunikuje s dospělými, dokáže spontánně popisovat různé události, poznatky, nápady, klade otázky, umí vyprávět o rodičích, sourozencích, má přiměřeně širokou slovní zásobu.	Dítě chápe sdělení druhých odlišně, než bylo myšleno, vyjadřuje se pomocí stručných výrazů, jednoduchých vět, nevyjadřuje se spontánně, odpovídá stručně, neklade otázky k doplnění svých znalostí, je mu špatně rozumět (výslovnost), slovní zásoba je omezená. Důsledek pro výuku: nepochopení výkladu, učitel nerozumí odpovědím dítěte, překážka ve vztazích s druhými dětmi.
Orientuje se v okolí, zná svou adresu, svůj věk, jména a povolání rodičů, rozliší základní geometrické tvary a barvy.	Nezná základní údaje o sobě a o svém okolí, nerozliší základní geometrické tvary a barvy.
Dítě začíná myslet logicky (na konkrétních předmětech a při konkrétních činnostech), svět chápe realisticky, dokáže pochopit, že z pozice někoho jiného se může situace jevit odlišně.	Dítě neuvažuje logicky – je závislé na svých přáních a okamžitých potřebách, na fantazii, důležitý je jeho vlastní pohled na věc. Důsledek pro výuku: nedostatečné pochopení učiva.
Dítě rozumí číselnému pojmu – např. spočítá pět pastelek, seřadí čísla od nejmenšího po největší, chápe pojmy hodně - málo, méně - více, má rozvinutou paměť pro čísla.	Nedokáže počítat ani do pěti, nechápe pojem pořadí, množství. Důsledek pro výuku: dítě selhává zejména v matematice, nechápe učivo.
Dítě dokáže rozlišit zvukovou i zrakovou podobu slov, pozná, na jaké písmeno začíná slovo, rozliší i velmi podobně znějící slova, umí vytleskat slovo po slabikách.	Neumí přesně rozlišovat zrakové či sluchové podněty, nevnímá celek jako soubor částí, soustředí se na nejnápadnější detail. Důsledek pro výuku: selhává při čtení a psaní.
Dítě je zralé v grafických projevech a tělesné obratnosti – je manuálně šikovné, dobře ovládá pohyby svého těla, umí zacházet s nůžkami, správně drží tužku, tlak na tužku je přiměřený, dokáže napodobit tvar tiskacího a psacího písma, umí popsat, co nakreslilo.	Dítě je neobratné, křečovitě drží tužku a nepřiměřeně na ni tlačí, nenapodobí tvar písmen a čísel, odmítá vystřihování a kreslení, v jeho obrázcích nelze rozpoznat jednotlivé předměty. Důsledek pro výuku: selhává v psaní, výtvarné a pracovní výchově, v tělocviku.
Dítě je schopné soustředit se na práci, vydrží pracovat dostatečně dlouho, odolává rušivým podnětům, dokáže překonat únavu.	Dítě se obtížně soustředí, snadno se nechá rozptýlit, často přerušuje práci, je jako duchem nepřítomné. Důsledek pro výuku: nedává pozor, nepracuje, ruší ostatní.
Dítě bez obtíží navazuje kontakt s cizí osobou, je ochotné komunikovat a spolupracovat s ostatními dětmi, ochotně se podřídí autoritě.	Dítě se vyhýbá kontaktu s cizími osobami, je stydlivé, bázlivé, závislé na rodině. Důsledek pro výuku: nechce chodit do školy, straní se ostatních, nekomunikuje s učitelem.
Dítě přiměřeně ovládá své emocionální projevy, je schopné odložit splnění svých přání na později, započatou práci se snaží dokončit.	Dítě obtížně kontroluje své emoce, často jedná impulzivně a bez zábran (např. při nezdaru rozhází všechny pastelky, bouchá pěstí do stolu...), při práci nemá výdrž, převládá zájem o hru.
Dítě je schopné pracovat ve skupině dětí na společném cíli a společně prováděném úkolu, ochotně se zapojuje do kolektivních her, dokáže ustoupit jinému dítěti.	Dítě nechce komunikovat s druhými dětmi, stojí stranou, nenavazuje kontakty, neumí odložit uspokojení vlastních potřeb, při hře je agresivní, konfliktní. Důsledek pro výuku: konflikty s dětmi i učiteli, znesnadňuje práci ostatním.
Dítě je samostatné a soběstačné, umí se samo obléknout, zavázat si tkaničky, umýt se a najíst se, pracuje samostatně (rozumí pokynům) a umí si po sobě uklidit.	Dítě je nesamostatné, závislé na pomoci druhých, pracuje jen v bezprostředním kontaktu a za pobízení dospělého, nedokáže se postarat o své věci. Důsledek pro výuku: nepracuje a neplní pokyny bez pomoci učitele, zapomíná nebo ztrácí pomůcky.
Dítě dodržuje pravidla chování, respektuje pokyny dospělého, i když je to pro něj nepříjemné, chápe nutnost řádu a pravidel.	Dítě je neposlušné, neumí se chovat vhodně, odmítá vyhovět pokynům. Důsledek pro výuku: konflikty s dětmi i učiteli.
Dítě má pozitivní postoj ke škole a učení, těší se do školy, rád si hraje na školu, má zájem o nové věci, klade hodně otázek.	Dítě se o školu nezajímá, rádo si hraje, neprojevuje zájem o rozšiřování znalostí a vědění, neklade otázky. Důsledek pro výuku: učivo ho nebaví, nedává pozor, není motivováno k lepším výkonům.

V případě zájmu o konzultaci nebo vyšetření dítěte doporučujeme využít služeb Obvodní pedagogicko-psychologické poradny pro Prahu 5, www.opp5.cz, tel. 251 611 803, Mgr. Ivana Lněničková.